GRØNLAND I VERDEN

Intet om os, uden os

Grønlands udenrigs-, sikkerheds- og forsvarspolitiske strategi for 2024-2033

— en Arktisk Strategi

Grønland i Verden — Intet om os, uden os

Grønlands udenrigs-, sikkerheds- og forsvarspolitiske strategi for 2024-2033 — en Arktisk Strategi

Naalakkersuisut
Departementet for Selvstændighed og Udenrigsanliggender

Februar 2024

Layout og opsætning: Monika Brune, **allu design**, www.allu.gl

Forsidefoto: Visit Greenland - Luke Stackpoole
Bagsidefoto: Visit Greenland - PlanetVisible

Tag lidt krystalklart vand fra åen *(Visit Greenland – Aningaaq R. Carlsen)*

INDHOLD

Forord 5

1. Indledning 7

2. Arktisk Råd 11

3. Klimaet og havet 13

4. USA 15

5. Island 17

6. Canada 19

7. International handel 21

8. Konnektivitet 25

9. Arktisk Nordamerikansk Forum 27

10. Østasien 29

11. Multilateralt samarbejde og de internationale politiske dagsordener

Arktis 31

ICC 31

Nordisk Samarbejde 31

FN 33

EU 35

Andre organisationer 35

12. Sikkerheds- og forsvarspolitik 37

13. Afsluttende bemærkninger 43

Navigation i farvandet nær Aasiaat *(Visit Greenland – Thrainn Kolbeinsson)*

FORORD

Velkommen til Grønlands udenrigs-, sikkerheds- og forsvarspolitiske strategi for 2024-2033.

Det er med stolthed og ære, at Naalakkersuisut og Grønland, kan præsentere strategien, **Grønland i Verden — Intet om os, uden os.**

Vi lever i en meget dynamisk verden, og under arbejdet med strategien har verden ændret sig. Verden ser ikke længere ud som den gjorde for ganske kort tid siden. Grønland ser ikke længere ud som det gjorde.

Konsekvenserne af Brexit, Covid-19-pandemien, Ruslands invasion af Ukraine og andre konflikter, har alle eller har potentiale for indvirkninger på Grønland og nødvendiggør handlinger og politikker indenfor grønlandske ansvarsområder. Vi skal så vidt muligt fastholde de markeder, som vi har, og vi skal forsøge at udvikle flere markeder for vores produkter. Vi skal gøre os mindre sårbare, styrke konkurrencen og styrke forsyningssikkerheden.

Samtidig fortsætter klimaforandringerne og giver udfordringer for fiskeri og fangst, landbrug, eksisterende byggeri og ved uforudsigeligt vejr. Men klimaforandringerne giver også muligheder for Grønland blandt andet indenfor mineralsektoren, infrastruktur og turismeområdet.

Denne strategi er ikke skrevet som en strategi om Arktis, men derimod som en udenrigs-, sikkerheds- og forsvarspolitisk strategi. Det er et arktisk lands strategi, et arktisk folks strategi og på den måde, vil der ikke overraskendevære krydsflader med en arktisk strategi. Det er Grønlands strategi. Derved kan den også kaldes en **Arktisk Strategi**.

Det grønlandske folk er nødt til at tilpasse sig, tage stilling og have en sammenhængende strategi i relation til de store verdensbegivenheder. Og når alt kommer til alt, er dette en strategi for det grønlandske folk og vores arbejde med samarbejdspartnere. Den afspejler hvad vi står for, og den viser de udfordringer vi har, samt de muligheder og potentialer vi har og kan tilbyde. Når der tales om os i verden, skal vi være med. **Intet om os, uden os.**

Vi ønsker at samarbejde mere med verden, vores nordamerikanske naboer og her særligt også vores nordlige naboer. Styrke vores Nord-til-Nord-samarbejde og forbindelserne mellem de arktiske folk, til gavn for dem som kalder Grønland og Arktis deres hjem.

Særligt potentialet for et Arktisk Nordamerikansk Forum er interessant og en potentiel nyskabelse. Naalakkersuisut tror på, at der er plads til et forum, hvor regeringsbeslutningstagere og parlamentarikere i Alaska, i arktisk Canada og ikke mindst Grønland kan mødes og udveksle erfaringer, lære fra hinanden og starte konkrete samarbejder. Vi har en fælles interesse i at tage lederskab i disse diskussioner til vores folks gavn.

Verden er blevet et mere usikkert sted. Vi vil derfor samarbejde mere med vores allierede. Vi vil tale sikkerhed og forsvar, men vi ønsker som udgangspunkt at undgået våbenkapløb i Arktis. Klimaet ændrer sig, og isen er blevet tyndere — det er den i mange forstand på den internationale scene. For at manøvrere er man nødt til at kende sit udgangspunkt. Udgangspunktet for at manøvrere mere sikkert i Arktis er, at inddrage de arktiske befolkninger, at inddrage os. Her tror vi på os, vores samarbejdspartnere, og vi tror på vores fremtidige generationer, der til stadighed tilegner sig mere viden, uddanner og udvikler sig til at tage os endnu længere. Vores kommende generationer skal kunne spejle sig i vores lands udenrigspolitik. I Grønland siger vi — **Intet om os, uden os**.

Vivian Motzfeldt

Naalakkersuisoq for Selvstændighed og Udenrigsanliggender

Heste græsser på fåreholdersted Inneruulalik *(Visit Greenland – Aningaaq R. Carlsen)*

1. INDLEDNING

Grønlands udenrigs-, sikkerheds- og forsvarspolitiske strategi er udtryk for et udsyn og ønske om mere samarbejde med omverden — både fordi Grønland vil det og fordi det er nødvendigt. Grønland vil internationalt samarbejde og samhandel, fordi den udvikling og fremdrift som vi vil, nødvendiggør samarbejde. Samarbejde er nødvendigt, kolonitidens isolation er for længst fortid, og verden befinder sig ikke længere uopnåeligt langt væk fra Grønland, men er ligesom blevet delaf vores hverdag i Grønland. Verden tager stilling til Grønland, og Grønland må tage stilling til verden. Strategien er kommet til i en foranderlig tid, i en foranderlig verden. Når forhold i verden forandrer sig, er det nødvendigt, at Grønland agerer eller tilpasser sig, og at vi involverer os, særligt i forhold, der omhandler os. **Grønland i Verden — Intet om os, uden os**.

Med retten til selvbestemmelse og en målsætning om selvstændighed, vil vores land og folk styrke sit samarbejde med andre lande. Det er vigtigt for os som medansvarlige borgere i verden, i eget navn, at have modet til at tage stilling til forhold og begivenheder i verden.

Strategien tager udgangspunkt i fælles værdier, som er det bærende i Grønlands tilgang til relationer med andre lande:

- At demokratiet og menneskerettighederne er centrale i alle relationer.
- At Grønland og Arktis er lavspændingsområde .
- At udgangspunktet er udviklingen af det grønlandske folk og derved udviklingen af levevilkårene for borgerne i Grønland.
- At alle relationer tager udgangspunkt i, at Grønland og det grønlandske folk er et selvstændigt folk og land.
- At alle relationer skal være løsningsorienterede.
- At vi står sammen med og samarbejder med de arktiske samfund.

Vort land er bevidst om, at vi befinder os i Kongeriget, men vi har også en målsætning om selvstændighed. Vi vil præge forhold i verden og vi har noget at bidrage med til verden. Vi har en målsætning om, at indenfor sikkerheds- og forsvarspolitikken i Kongeriget, skal landene i riget samarbejde med respekt for landenes forskelligheder og med lige rettigheder og vilkår.

Strategien indeholder 12 afsnit om overordnede temaer, som Arktisk Råd, Klimaet og havet, nabolandssamarbejde (USA, Island, Canada), handel, konnektivitet, Østasien, multilateralt samarbejde, sikkerheds- og forsvarspolitik.

Strategien er til for atsætte de overordnede rammer og retningslinjer for Grønlands forhold til og politik overfor andre lande. Den skal medvirke til at skabe sikkerhed og forsvare Grønlands og det grønlandske folks interesser, fastlægge Grønlands målsætninger og skabe samarbejde til gavn for Grønland og vores partnere. Udenrigspolitikken skal understøtte og styrke vores udenrigshandel og udviklingen hen imod en selvbærende økonomi, for øget selvbestemmelse, forsvare interesserne og øge selvstændighed i respekt for selvstyreloven og folkeretten. Grønland skal være en tillidsvækkende partner og føre en stabil udenrigspolitik.

Mere forbindelse mellem folk — forbedret konnektivitet kan skabe mere samarbejde mellem lande, og for eksempel skabe forbedrede udvekslings- og uddannelsesforhold til gavn for vores børn og unge. Samarbejde kan skubbe på for mere ligestilling mellem kønnene. Vi kan skubbe på for oprindelige folks rettigheder. Inuit i Grønland skal fortsat være en rollemodel for andre oprindelige folk. Dialog kan skabe forståelse for folkets levevilkår og behov for udvikling. Internationale samarbejder på sundheds- og socialområderne kan hjælpe os med løsninger. Vores deltagelse i internationalt forskningssamarbejde og multilateralt samarbejde kan hjælpe med at beskytte vores marine miljø og klima, og skabe hensyn for grønlandske forhold, og sikkerhedspolitiske beslutninger kan skabe mere tryghed i en usikker tid.

Tilberedning af snekrabber over åben ild *(Visit Greenland – Peter Lindstrom)*

Strategien skal støtte op om vores politik for udenrigshandel. Ved handel får vi afsat vores varer, med deraf følgende indtægter. Fjernøsten er et stort marked for afsætning af vores fisk og vil fortsætte med at være det, men vi skal derudover begynde at handle mere med vores nære vestlige naboer, og alt andet lige, som side gevinst nedbringe CO_2-emissioner gennem kortere transport af varer. Vi skal arbejde for at styrke vores forsyningssikkerhed i en ustabil verden, og vi skal se, om vi kan udvikle mere handel med vores store nordamerikanske naboer. Der findes i dag handelsbarrierer som i høj grad forhindrer handel, og som udelukkende kan fjernes politisk. Dem skal vi tage op. Vi er en lille befolkning med et begrænset hjemmemarked. Handel med andre og flere lande i nærområdet kan derfor være afgørende for vores udvikling og forsyningssikkerhed. Ved handel skaffer vi landet indtægter og kan skabe et større vareudbud og konkurrence hjemme, der sammen skal medvirke til at gøre vores økonomi selvbærende. Det er ligeledes ved udadvendte aktiviteter, at vi gør omverden bevidst om vores turisme-, erhvervs- og industrielle potentialer, hvor udenlandske investorer kan deltage og mere eller mindre direkte bidrage til udviklingen til fælles gavn.

Strategiens forsvarspolitiske afsnit, handler om vores forsvarspolitiske position med understregning af politik — kendetegnet af Grønlands ønske om fred og lavspænding i Arktis.

Vi ønsker fortsat at fastholde samarbejde mellem-Syd og Nord, når vi søger samarbejde og inspiration. Vi som er i Arktis, vil også se mod Vest og Øst, herunder mod vores nærmeste naboer, når vi i Nord ønsker at samarbejde og søge inspiration. Vi skal udvikle vores Nord-til-Nord-samarbejde.

Via vores udenrigspolitik og andre samarbejdsrelationer, kan vi ligeledes fortælle omverdenen og vores partnere om voreskultur, voresværdier, fred og demokrati, folkeretten og selvbestemmelsesretten og give en forståelse af de arktiske forhold og det unikke værdifulde samarbejde mellem de arktiske folk. Vores klima ændrer sig. Isen er blevet tyndere. Vi har stolte folk i Arktis som lever og tilpasser sig — og vi ønsker mere samarbejde på vor tids præmisser. Vi vil ikke lade os begrænse af gamle dages tænkning og strukturer, hvor udviklingen skete hen over hovedet på os.

Intet om os, uden os.

Isbjørn og unge *(Visit Greenland – Aningaaq R. Carlsen)*

2. ARKTISK RÅD

Grønland skal have en ledende rolle i Kongerigets delegation i Arktisk Råd, fordi Grønland er den Arktiske del af Kongeriget. På den baggrund, kan Grønland præge samarbejdet i en retning, der passer bedre til et folk, der rent faktisk bor i Arktis og hen på områder af vigtighed for os. Med andre ord, Grønland kan bidrage direkte med sit politiske og faglige arktiske input til det arktiske samarbejde. Grønland skal både repræsentere sig selv i det arktiske samarbejde, og med ansvar lede Kongerigets delegationer under Arktisk Råd. Grønlandske myndigheder skal styrke arbejdet med at repræsentere Grønland særligt indenfor overtagne sagsområder og bidrage med den grønlandske stemme og perspektiv i det internationale arktiske samarbejde. Det er naturligt, at Arktisk Råds formandskab bliver varetaget fra Arktis.

Grønland støtter op om en overordnet fælles Arktis-Politik for Kongeriget, hvor der er fælles målsætninger og fodslag blandt de tre lande, Grønland, Danmark og Færøerne. Grønland er det eneste land i Kongeriget, der befinder sig i Arktis, og er det eneste beboede landterritorium i Arktis med en kultur og livsformer som har taget form i Arktis. De fleste samarbejdsområder indenfor Arktisk Råd er indenfor grønlandsk overtagne sagsområder.

Grønland vil skubbe på for en udvikling i Arktisk Råd, så Rådet bliver mere vedkommende og inddragende for de arktiske folk. Grønland vil bidrage til udviklingen af et sammenhængende Arktis gennem erhvervssamarbejder i Arktis mellem arktiske aktører, gennem kulturel udveksling, samarbejde om fødevaresikkerhed, konnektivitet mellem de arktiske befolkninger samt børn og unge. Det er Grønlands ambition at bidrage positivt til udviklingen af mulige nye indsatsområder, som kan og vil udvikle et sammenhængende Arktis.

Grønland fortsætter støtten til de oprindelige folks repræsentanters deltagelse i arbejdet i Arktisk Råd. De oprindelige folk er med til at gøre samarbejdet i Rådet unikt sammenlignet med fora i resten af verden, og understreger, at der bor folk i Arktis. Deltagelsen af repræsentanter fra de oprindelige folk i Arktis er med til at styrke dialogen og fremme freden i regionen.

Forskning i Arktis og Grønland under Arktisk Råd skal fortsat understøttes og udvikles – til gavn for Grønland, Arktis og resten af verden. Det grønlandske territorium er et stort område, hvor omfattende internationale forskningsaktiviteter foregår. Her er der masser af rum til at involvere grønlandske forskningsinstitutioner og lokalsamfund mere. Forskningsdiplomati vil således kunne benyttes til at udvikle vores bilaterale forhold til andre lande og højne forskningssamarbejder, der også løfter det grønlandske forskningsmiljø. Det er også en del af **Intet om os, uden os**.

Det er Grønlands målsætning at sikre involvering og respekt for det grønlandske folk i forskningen, samt at forskerne deler deres forskningsresultater med Grønland og gør dem tilgængelige i Grønland. Det vil vi sikre gennem forbedrede lovgivningsmæssige rammer for forskning i landet. Vi skal sikre forskeres samarbejde med Grønland og vi skal sikre forskeres sikkerhed i deres færden i Grønland.

- Grønland støtter, at Kongerigets tre lande har en fælles overordnet Arktis politik.
- Grønland skal bidrage med viden og ekspertise til arbejdsgrupperne under Arktisk Råd — indenfor de arktiske folks levevilkår, forskningssamarbejde og til forståelse af de globale miljø- og klimaudfordringer.
- Grønland skal forberede sig på at være førende til Kongerigets formandskab for Arktisk Råd i 2025 – 2027 og i efterfølgende år, løfte ansvar og medvirke til at igangsætte udvikling.
- Arktisk Råd skal bevares med langsigtet deltagelse af hele Arktis, og stadig friholdes for sikkerhedspolitik.
- På trods af svære tider, skal der stadig tænkes langsigtet og i udvikling af Arktisk Råd. Det fortjener det samarbejdende Arktis og de arktiske folk.
- Vi skal arbejde for, at Arktisk Råds arbejde kan blive mere vedkommende og inddragende for de arktiske folk, og nye samarbejdsområder skal kunne tænkes ind i Arktisk Råd.

En smeltevandssø på indlandsisen når Ilulissat *(Visit Greenland – Mads Pihl / Air Zafari)*

3. KLIMAET OG HAVET

Isen er blevet tyndere. Isen i det Arktiske Ocean og omkring Grønland smelter, ligesom Grønlands indlandsis smelter. Det kan få indvirkninger på havstrømme, hvilket kan få yderligere konsekvenser for det globale klima og for vores eget regionale klima. Havet og klimaet hænger sammen, og havstrømmene forbinder Arktis fra øst til vest og fra vest til øst. Arktis må arbejde sammen for verdens klima og oceaners skyld.

Arktis, inklusive Grønland, er blandt de områder i verden der rammes hårdest af de globale klimaforandringer. Temperaturerne bliver højere og vejret bliver mere uforudsigeligt. Permafrost smelter i nogle områder, hvilket kan gøre bygningers fundamenter og veje mere usikre. Migrationsmønstre for havpattedyr ændrer sig, og vi oplever nye arter, der kommer ind i vores farvand. Samtidig ser vi, at fiskebestandene ændrer sig. Med dette påvirkes økosystemer og biodiversiteten. Det opleves af alle i Arktis og i Grønland, og verden skal vide, hvorledes landet og vores fangererhverv og andre erhverv rammes af klimaforandringerne.

Vi har alle et ansvar for at gøre en indsats for at modvirke de menneskeskabte klimaforandringer. Klimaforandringerne er resultatet af de industrialiserede landes udledninger af drivhusgasser under industrisamfundenes udvikling, hvilket vi nu alle kæmper med. Det er klart, at vi alle har et fælles, men differentieret ansvar, for at gennemføre en klimaindsats og tænke det ind i vores politikker. Vi har ikke en 'Planet B'. Grønlands internationale betydning og rolle er fortsat stigende, og det forpligter til at handle med høj grad af ansvarlighed, når vi skal påvirke udviklinger i bæredygtig retning i Arktis. Grønland har længe investeret i grøn energi fra vandkraftværker, der har bragt landets udledninger af CO_2 til under 1990-niveau til gavn for økonomien, væksten og levestandarden. Grønland gør sit, og vil blive ved med at løfte sit ansvar.

Indenfor strategiperioden skal vi diskutere og om muligt udvide ansvaret for vores territoriale farvand fra 3 sømil til 12 sømil. Overtagelsen af ansvaret for det nære hav, vil medføre muligheden for at udvide kravene på miljøområdet, styrke kontrollen med mulige ressourcer og styrke sikkerhedskrav.

Det grønlandske folks kultur har rod i fanger- og fiskersamfundet. Vi lever af naturressourcerne. Det vil altid være del af Grønlands klima- og miljøpolitik. Lige så vel, som der skal være bæredygtighed overfor klimaet og naturen, skal der være social bæredygtighed. Der lever mennesker i Arktis — i Grønland. Der skal være balance.

- I relevante sammenhænge, skal Grønland informere om klimaforandringerne i Arktis og Grønland, og hvorledes det påvirker fanger- og fiskerierhvervet og andre sektorer.
- Grønland tiltræder Parisaftalen til United Nations Framework Convention on Climate Change (UNFCCC), med hensyntagen til Grønlands økonomiske udviklingsbehov.
- Grønlands skal udvikle en ansvarlig klimapolitik, der tager hensyn til landets udviklingsbehov.
- Grønland støtter kampen for bevarelsen af verdens biodiversitet og miljømæssig bæredygtighed, samt vigtigheden af balancen med social bæredygtighed.
- Grønland vil fortsætte med at investere i vedvarende grønne energikilder.
- Grønland skal internt diskutere og om muligt udvide myndighedsområdet for vores territoriale farvand fra 3 sømil til 12 sømil.
- Grønland skal bidrage til at gøre mineraler til produktion af vedvarende energikilder tilgængelige, og derved bidrage med at sænke CO_2-emissioner på global vis.
- Grønland skal fortsætte med støtte klimaforskning indenfor landets territorium — til gavn for Grønland og til gavn for verden.

Inussuk — en skulptur af Niels Motzfeldt i Nuuk *(Visit Greenland – Rebecca Gustafsson)*

4. USA

USA er en af Grønlands nærmeste allierede, og begge er del af forsvarsalliancen, NATO. I mange år, har et grønlandsk ønske om at udvikle forholdet til USA eksisteret. USA er verdens førende supermagt og landet har haft en militær tilstedeværelse i Grønland i mere end 80 år. Ved Forsvarsaftalen af 1951 er USA i realiteten den militære forsvarer af Grønland ved eventuel militær konflikt. Pituffik Space Base udgør ligeledes en vigtig del af USA's egen nationale sikkerhed. Grønland vil fortsætte den gode dialog med USA omkring forsvarssamarbejdet — med den klare bevidsthed om, at Grønland spiller en meget vigtig rolle i USA's forsvar imod udefrakommende trusler fra særligt den arktiske region.

Grønland åbnede sin repræsentation i Washington DC i 2014 og USA sit Generalkonsulat i Grønland i 2020. De to repræsentationer har medført forøget samarbejde mellem landene, særligt gennem det civile Joint Committee-arbejde, hvor samarbejdet jf. Igaliku-aftalen fra 2004[1] og Common Plan fra 2020[2] vedrører overtagne sagsområder som handel, mineraler, turisme, forskning og uddannelse. Vi har ligeledes samarbejdet i det forsvars- og sikkerhedsrelaterede Permanent Committee. Danmark deltager i begge fora — som delegationsleder i Permanent Committee for Kongeriget, og i en mere observerende rolle i Joint Committee. USA's største delstat, Alaska, befinder sig i Arktis og gør derved USA til en arktisk stat.

Vores Inuit-frænder lever i Alaska, og deltager i samarbejdet i ICC. Grønland vil udvikle samarbejdet med Alaska, da der er gensidig inspiration og kompetencer at hente indenfor mineralsektoren, uddannelsessektoren samt den bredere private sektor og andre områder.

Forbedrede forbindelser imellem Grønland og USA vil øge mulighederne for et udvidet samarbejde. Direkte handels- og transportruter mellem Grønland og USA, vil understøtte denne udvikling. Her vil USA's nordlige østkyst spille en nøglerolle.

- Grønland vil arbejde for at fjerne handelshindringer og -barrierer ved forbedrede aftaleforhold.
- Grønland vil arbejde for direkte handels- og transportruter mellem Grønland og USA.
- Grønland vil sammen med USA udvikle det civile samarbejde gennem Joint Committee, herunder indenfor handel, transport, infrastruktur, uddannelse, forskning, turisme, mineraler, sundhed, klima, osv.
- Grønland vil udvikle sit samarbejde med delstater i USA, herunder Alaska og USA's nordlige østkyst.
- Grønland arbejder for at Forsvarsaftalen af 1951 udvides til at omfatte Grønland som part og til større gavn for Grønland.

1 Aftale mellem Amerikas Forenede Staters Regering og Kongeriget Danmarks Regering inklusive Grønlands Landsstyre om ændring og supplering af overenskomst af 27. april 1951 i henhold til den Nordatlantiske Traktat mellem Regeringerne i Kongeriget Danmark og Amerikas Forenede Stater om forsvaret af Grønland (Forsvarsaftalen) med senere relevante tillægsaftaler relateret hertil (6. august, 2004).

2 Fælles Plan for samarbejde mellem USA og Grønland til støtte for vores forståelse i forhold til Pituffik (Thule Air Base), 28. oktober 2020.

Friskfanget fisk nær Nuuk *(Visit Greenland – Peter Lindstrom)*

5. ISLAND

I 2013 var Island det første land til at åbne et Generalkonsulat i Grønland i nyere tid og Grønland åbnede efterfølgende sin repræsentation i Island i 2018, hvilket har ført til stadig mere kontakt mellem landene — herunder med en udvidelse af fly- og skibsfragtruterne. Samarbejdet har yderligere potentiale for udvikling indenfor blandt andet handel, turisme, filmbranchen, byggeri, vedvarende energi, energiintensiv industri, sundhed, tele- og datakommunikation, fiskeri, landbrug, ligestilling, uddannelse og forskning, til gavn for begge lande. Grønland vil arbejde for, at vi får udviklet handlen imellem vores to lande. Der har gennem årene været udviklet et bredt fiskerisamarbejde mellem Island og Grønland. Grønland vil udvikle samarbejdet omkring fælles bestande af fisk yderligere i takt med udvidet videnskabelige data, og derved sikre en passende balance i fordelingen af fiskekvoter mellem de to lande.

Med udgangspunkt i underskrivelse af Declaration of Cooperation af formanden for Naalakkersuisut og Islands statsminister i 2022, vil Grønland arbejde for at forbedre rammerne for lige vilkår i alle sektorer i de to lande — for borgere og erhvervsliv.

- Baseret på videnskabelige data, vil Grønland og Island udvikle og justere fiskerisamarbejdet.
- Der vil blive arbejdet for udviklingen af handelsrelationen med Island.
- Der vil blive arbejdet på at udvikle samarbejdet for erhvervsmæssige sektorer såsom vedvarende energi, turisme, kommunikation og transport.
- Samarbejde indenfor sundhed, uddannelse og forskning skal understøttes.

En ørn, der letter *(Visit Greenland – Peter Lindstrom)*

6. CANADA

Canada er vores nærmeste nabo, hvor vi har potentialer for bilateral udvikling af samarbejdet indenfor særlig handel, transport, turisme, fiskeri, mineraler, byggeri, forskning og uddannelse, samt fjernelse af grænserelaterede hindringer. Vores forfædre indvandrede til vores land vestfra og vores Inuit-frænder lever i Canada. Den historiske frie bevægelighed for Inuit imellem vores lande er en vigtig målsætning for Grønland at genoprette.

Grænsen mellem Grønland og Canada blev fastlagt ved underskriftsceremoni i Ottawa i juni 2022, gennem en aftale mellem Canada, Grønland og Danmark. Grænsen er fastsat gennem Lincoln-havet, Tartupaluk-øen og hele vejen ned til Labradorhavet — verdens længste maritime grænse og Grønlands eneste landegrænse. Begge sider er enige om, at aftalen skal benyttes til at se på muligheder for mere fleksibel bevægelse over grænsen. I en svær periode i Arktis, er det vigtigt, at ligesindede naboer udvikler deres samarbejde.

- Grønland vil etablere en diplomatisk repræsentation i Ottawa og udvikle samarbejdet med Canada.
- Grønland vil opfordre til en etablering af et canadisk Generalkonsulat i Grønland.
- Grønland vil udvikle sit samarbejde med canadiske provinser og territorier, herunder via underskrevet Hensigtserklæring af 26. august 2022 indgået mellem Naalakkersuisut og Government of Nunavut.
- Grønland vil arbejde for, at befolkningsgrupperne Inuit i Avanersuaq og nordlige Nunavut kan besøge hinanden uden større hindringer. Grønland og Canada er nabolande, og Grønland vil arbejde for størst mulig fri bevægelighed som muligt mellem de to lande.
- Grønland vil arbejde for videreførelsen og udvikling af samarbejdet med Canada indenfor kultur, uddannelse og forskning og andre relevante områder mellem befolkningerne.
- Grønland vil arbejde for at udvikle samarbejdet med Canada omkring handels-, transport-, kommunikation-, mineral-, byggeri-, turisme- og andre relevante sektorer.

Høst af salat ved Upernaviarsuk i Sydgrønland *(Visit Greenland – Mads Pihl)*

7. INTERNATIONAL HANDEL

Udenrigshandelspolitik er del af udenrigspolitikken. Grønlands Selvstyre har hjemtaget handelsområdet og skal derved repræsentere sig selv på området.[1] Grønland vil arbejde for at overtage sagsområder fra Danmark — sagsområder der understøtter handelsområdet. Grønland er som andre lande grundlæggende afhængig af international samhandel. Handel med andre lande er afgørende for vores økonomiske udvikling, herunder opbygningen af en selvbærende økonomi.

Samtidig skal handelspartnere respektere, at vi med rod i vores kultur også lever af havpattedyr i Grønland. Vi lever af hvad vores natur byder os. Vi har ret til at udnytte egne levende ressourcer.

Grønlands internationale handelspolitik skal både bidrage til at skabe arbejdspladser for befolkningen og overskud for vores selskaber, og derved medvirke til at skabe økonomisk vækst i Grønland til gavn for det grønlandske samfund på en bæredygtig måde. Den internationale handelspolitik har udgangspunkt i og respekt for sektorpolitikkerne på de erhvervsmæssige områder, som danner grundlag for den internationale handelspolitiks interessevaretagelse. Grønlands handel med omverden skal bidrage til at en selvbærende grønlandsk økonomi opnås. Grønland vil derfor arbejde for at lette adgangen til internationale markeder for grønlandske virksomheder. Grønland vil gennem en aktiv handelspolitik sikre landets samlede interesser, behov og arbejde for at sikre forsyningssikkerheden og derved styrke vores lands modstandskraft.

Grønland er nødt til at sikre, at vi til alle tider har adgang til fødevarer, medicin og brændstof. Vi skal gøre os mere robuste og modstandsdygtige. Det er Grønlands eget ansvar at sikre. Gamle handelsmønstre og ruter er ikke altid de mest tilstrækkelige, sikre eller billigste. Grønland skal være bedre beredt på en mere ustabil verden — Isen er blevet tyndere. Vi er nødt til at være bedre forberedt på risici og mindske sårbarhed, som en ansvarlig regering for det grønlandske folk. Grønland har i mange år ikke handlet nævneværdigt med vores nære naboer mod vest og sydvest. Det skal vi ændre på, hvorfor en særlig prioritet er fokus på markeder i Nordamerika med tanke på såvel import som eksport.

Verden er som nævnt blevet et mere ustabilt og uforudsigeligt sted. Det skal vi modvirke ved, at vi selv skal være en ansvarlig stabil og tillidsvækkende handelspartner. Grønland vil arbejde for at diversificere sine eksportmarkeder og derved mindske risici for den grønlandske handel og økonomi fra mulige globale og regionale konflikter. Det er hensigten at øge udbuddet af vores eksportvarer og deres internationale konkurrenceevne samt øge konkurrencen og udbuddet af varer på hjemmemarkedet, og derved bidrage til et mere stabilt fundament for den grønlandske økonomi. For den grønlandske forbruger, vil det skabe forudsætningen for et større udvalg af varer og konkurrence på det grønlandske marked. Hvis det kan lade sig gøre, er det er positivt, hvis selvstyreejede virksomheder går forrest i bevægelsen hen imod at fremme handel med Nordamerika. Virksomheder fra den private sektor fra begge lande, har tidligere udtrykt interesse for bedre muligheder for handel.

Grønland skal udvide sine handelsmængder, produkter og værdien af eksporten. Vi har i årtier handlet fiskeprodukter. Det er vigtigt, at vi får udvidet vores produkter med nye arter og gerne mere værdifulde forarbejdede produkter. Grønland vil understøtte mulighederne for eksport af is og vand, og det er særligt positivt, hvis grønlandske selskaber kan være med på den udvikling. Eksport af mineraler vil ligeledes blive prioriteret for at kunne bidrage til at øge Grønlands eksport til omverden. Eksport af is og vand og genetiske ressourcer[2] har potentiale og andre eksportprodukter og turisme, skal ligeledes støttes til gavn for vores lands samlede indtægter.

Grønland vil undersøge behov og mulighederne for at sikre frihandelsaftaler, handelsaftaler og arbejde aktivt for at fjerne hindringer for handel med andre lande. Det handler også om at sikre konkurrenceevnen og markedsandele for vores

1 www.tradeinvest.gl — er et eksempel på en ny hjemmeside under Naalakkersuisut.

2 www.govgen.gl

Kvinder, som spiser fisk og deler sjove historier *(Visit Greenland – Mads Pihl)*

eksportsektor, som vores økonomi er så afhængig af. Grønland vil i de kommende år have fokus på Asien, og særligt lande som Kina, Japan, Korea og Indien og vil arbejde for at handlen og samarbejdet styrkes og udvides. USA og Canada er ligeledes betydelige markeder. Her skal handelsbarrierer identificeres, for at vi kan udvikle og diversificere vores handel. EU og Storbritannien er også historisk vigtige markeder for Grønland med potentiale for videreudvikling af forholdet.[3] Aftaler om handel med andre lande vil betyde, at Grønland styrker sin position på et mere sikkert og stabilt grundlag og dermed minimerer usikkerheden i en omskiftelig verden. Aftaler om handel er ressourcekrævende og langvarige, og derfor vil Grønland opprioritere ressourcerne til dette arbejde — også i forhold til vores forståelse og arbejde med WTO[4]-rammerne og standarderne, som vores handelspartnere i høj grad læner sig op ad.

Handel med andre lande går begge veje. Grønland vil derfor også arbejde for at tiltrække investeringer til passende mulige sektorer fra ligesindede lande, der deler vores værdier.

Grønland vil dog ikke udelukke samarbejder med andre lande, der accepterer og respekterer vores værdier og lovgivning. Der udarbejdes en investeringsscreeningslov.

Grønland og det grønlandske folk har sin helt egen særegne nationale karakter, unikke identitet og kultur. Ligeledes har grønlandske varer en egen baggrund og historie – som værende rene arktisk-grønlandske produkter. Samtidig byder Grønland på højkvalitetsoplevelser for turister på en uformel hjemlig facon. Grønland tilbyder en unik kultur, sunde rene madvarer og mulighederne for en mere bæredygtig udnyttelse af mineralske råstoffer til den globale grønne omstilling og adgang til vedvarende rene energikilder. Såvel mineral- som energisektoren kan bidrage til den nødvendige kamp og indsats imod den globale klimaopvarmning, som er indsatser Grønland vil tage sit medansvar for.

Det er positivt, hvis eksportører og importører også tænker i retning af klimavenlig handel, samt muligheden for at handle i Grønlands nærområde, hvorved CO_2-emissioner fra transport, alt andet lige, kan nedbringes.

- Grønland vil arbejde for at hæve værdien af sin samlede eksport.
- Grønland vil understøtte, at grønlandske selskaber kan eksportere rent is og vand.
- Grønland vil fjerne handelsbarrierer og indgå i bilaterale (fri)handelsaftaler o.lign.
- Grønland vil opprioritere ressourcer til det internationalt fokuserede handelsarbejde og arbejdet med WTO.
- Grønland vil overtage sagsområder, der udvikler og understøtter handelsområdet.
- Grønland vil pleje og udvikle eksisterende markeder i Europa, Storbritannien og Østasien, samt udvikle nye handelsmuligheder med Nordamerika for at mindske Grønlands sårbarhed, styrke forsyningssikkerheden og styrke diversificeringen af markeder.
- Grønland vil understøtte mere klimavenlig handel med nære markeder, særligt med USA og Canada, og derved bidrage til mindre CO_2-udledning, og have særlig fokus på mineraler, der kan bidrage til den internationale grønne omstilling.
- Grønland vil fortsætte udviklingspotentialer i råstofsektoren som en attraktiv og pålidelig partner.
- Grønland vil arbejde for at tiltrække investeringer fra ligesindede lande.
- Grønland vil udvikle sine handelsrelationer med respekt for Grønlands særegne identitet, kultur, rene arktiske produkter og madvarer.
- Grønlands Selvstyre vil bidrage til, at det grønlandske erhvervsliv kan orientere sig i en stadig mere kompleks og ustabil verden.
- Grønland vil sikre sin forsyningssikkerhed og at vi til alle tider har adgang til fødevarer, medicin og brændstof.
- Greenland is open for business.

3 Grønland forhandler p.t. en frihandelsaftale med Storbritannien og er i dialog med Island om en frihandelsaftale. Desuden ser Grønland på at fjerne barrierer for handel med USA.

4 Verdenshandelsorganisationen, World Trade Organisation

Hundeslædekørsel på det frosne hav *(Visit Greenland – Jason C. Hill)*

8. KONNEKTIVITET

For at det grønlandske samfund, skal kunne udvikle sig, er det nødvendigt med bedre forbindelser til andre lande for at understøtte samarbejde. Grønland vil samarbejde med sine naboer og andre lande. Grønland har i mange år ikke haft flyforbindelser vestover til Nordamerika, selvom Grønland er del af det nordamerikanske kontinent. Grønlands investering i nye større lufthavne skaber forudsætningerne for forbedrede forbindelser med Canada og USA.

Grønland har et stort potentiale for større samkvem og handel med vores vestlige naboer. For at forbedre handelsforbindelser med vores naboer, Canada og USA, er vi nødt til at åbne op for direkte skibsforbindelser. Udbud skal følge efterspørgsel, men en politisk indsats er også nødvendig. For at udvikle forbindelserne til Canada og USA er det nødvendigt, at Grønland udnytter de nye muligheder og gør op med flere hundrede års handelsstrukturer med rod i kolonitiden. Grønland vil holde sig opdateret omkring benyttelsen og mulighederne for transport gennem de nordlige skibspassager, herunder Nordvest-Passagen, og de potentialer de på sigt kan have for Grønland på transport og infrastruktur-området. Det er vigtigt, at Grønland er med til at sikre, at denne udvikling sker på et bæredygtigt grundlag og sikker måde. Derfor støtter Grønland også Arktisk Råds samarbejde med den Internationale Maritime Organisations, IMO, om at implementere Polar Code[1] for skibe der sejler i de polare farvande.

Grønland vil forbedre sin data- og kommunikationsredundans og derved forbedre stabilitet på data- og kommunikationslinjer ind og ud af landet. Bedre data- og kommunikationsforbindelser øst- og vestover med søkabler samt via satellit er både vitalt for Grønland og vil samtidig skabe bedre muligheder og tryghed for potentielle investorer.

I alle ovenstående sammenhænge spiller selvstyreejede selskaber nøgleroller, hvor der på sigt er potentialer for større indtjeningsmuligheder.

Arktisk Råd er et af de fora, hvor sammenhængskraften i Arktis kan udvikles mellem ligesindede stater og enheder. Jo mere kontakt og samarbejde mellem folk i regionen, des mere vedkommende og konstruktivt samarbejde vil der kunne udvikles under Rådet.

- Grønland vil udvikle forbindelser til det øvrige Nordamerika indenfor flytransport, skibsfragt og turisme.
- Grønland vil fastholde og udvikle allerede indgåede regeringssamarbejder med andre Inuit og lokale regeringer i Canada og USA.
- Grønland vil holde sig orienteret og forholde sig til udviklingerne for de nordlige skibspassager.
- Grønland vil udvikle flere data- og kommunikationslinjer via satellit og søkabler mellem Grønland og sine naboer, herunder til Nordamerika.
- Grønland vil arbejde for at udvekslingsordninger etableres på særligt, uddannelses- og forskningsområdet.
- Grønland vil sikre en understøttelse af samarbejdet mellem grønlandske og nabolandes interesseorganisationer.
- Grønland vil arbejde for at konnektivitet medtages som udviklingsområde indenfor Arktisk Råd.

1 IMO's "International Code for Ships Operating in Polar Waters" trådte i kraft i 2017.

Den lokale BMX-stjerne Inuk Siegstad i Sisimiuts skateboard bane *(Visit Greenland – Mads Pihl)*

9. ARKTISK NORDAMERIKANSK FORUM

Grønland vil afsøge mulighederne for at etablere og udvikle et samarbejde mellem regeringer og parlamenter i særligt Alaska, Yukon, Northwest Territories, Nunavut, Nunavik og Grønland. Hensigten er, at de lokale regeringer og parlamenter kan mødes og tale om udfordringer, udviklinger og løsninger. I takt med større interaktion med hinanden, er det allerede klart, at de forskellige nordamerikanske områder, på trods af forskelle, står over for mange af de samme muligheder og udfordringer. Allebefinder sig i den arktiske region med langt overvejende lignende klima og kyst til det Arktiske Ocean.

I denne udfordrende tid for Arktis, finder Grønland det vigtigt, at de som kan samarbejde udvikler deres samarbejde, hvor det giver mening.

Grønland finder det vigtigt at alle i regionen er med til at diskutere de problemstillinger, der er særligt relevante for Arktis, herunder klimaforandringer, ændringer i sne og is, samt ændringer i miljø og fauna. Disse ændringer har skabt udfordringer med eksempelvis boliger, veje og smeltende permafrost. Ligeledes findes sociale og sundhedsmæssige udfordringer, uddannelsesudfordringer og "braindrain" fra de arktiske områder, samt ændringer i byttedyrenes vandringer. Samtidig oplever vi store udviklingspotentialer indenfor mineralsektoren, vedvarende energikilder, uddannelse og forskning, turisme, børn og unge, kultur, kunst, sport, transport og forsyningssikkerhed. Samtidig er det interessant at undersøge og vurdere muligheden for, at medarbejdere i mineindustrien skal kunne flytte friere rundt mellem landene.

Det er af stor værdi for beslutningstagere i Arktis at diskutere disse emner i fællesskab. Ligesom Grønland deltager i Nordisk Råd og Nordisk Ministerråd, vil Grønland arbejde for udviklingen af et Arktisk Nordamerikansk Forum, som kan udvikles til et samarbejdsorgan mellem de regionale regeringer. Vi kommer alle fra Arktis, og på mange områder er vores udfordringer ens ligesom der er høj grad af lighed mellem de muligheder vi har at udvikle.

- Grønland vil kontakte de andre nordamerikanske arktiske stater, provinser og territorier for at afsøge interessen for udvikling af et Arktisk Nordamerikansk Forum.
- Grønland kan blandt andet se udviklingspotentialer for samarbejde indenfor uddannelse, forskning, klima, turisme, energi, transport, kommunikation, kultur, børn og unge, fri bevægelighed, levende og ikke levende naturressourcer.

To turister, der fejrer deres livs rejse *(Visit Greenland – Paul Zizka)*

10. ØSTASIEN

Grønland vil opprioritere samarbejdet i Østasien for at udvikle og forbedre de handels- og eksportmæssige forhold til særlig Kina, Japan, Sydkorea og derudover Indien. Naalakkersuisut vurderer, at der er et stort behov for og potentiale i, at Grønland har en permanent og langsigtet tilstedeværelse i Østasien, hvorfor repræsentationen i Beijing blev etableret i slutningen af 2021. Repræsentationen i Østasien skal arbejde for at fremme særligt de handels-, uddannelses-, forsknings- og kulturelle forbindelser i Asien — til Kina, Japan og Sydkorea, og om muligt andre asiatiske lande, såsom Indien, Vietnam og Singapore. For at sikre vores eksport, er det vigtigt for Grønland at have muligheden for en direkte og tæt dialog med myndigheder og aktører i Asien.

Særligt Kina og Japan er to vigtige markeder for grønlandsk fiskerieksport. Mange af vores nærmeste konkurrenter indenfor fiskeribranchen har markedsfordele, som vi skal forsøge at arbejde konkret på at udligne ved handelsaftaler og andre tiltag. Potentialerne for at udbygge samarbejde er mange — også indenfor forskning og uddannelse.

Grønland befinder sig i Arktis, hvor vi har et stærkt ønske om at fastholde lavspænding og fred. Særligt Japan har efter 2. Verdenskrig gjort en indsats for bevidstgørelsen og vigtigheden af forskning om fred. Det vil Grønland lade sig inspirere af og gerne i samarbejde med Japan og andre partnere.

Turisme og kulturområdet er områder, som skal have seriøst fokus, når rejsemulighederne til og fra Grønland bliver forbedret. Vi skal sætte de rette rammer og sikre os den rette form for turisme til Grønland i henhold til vores nationalt gældende turismestrategi. Kulturfremstød kan hjælpe verden til at forstå hvem vi er, og kan tiltrække den rette turisme til og handel med vores land.

- Grønland vil udvikle handelsaftaler med lande i Østasien, hvor dette vurderes hensigtsmæssigt.
- Grønland vil gennemføre turismefremstød i Østasien.
- Grønland vil udvikle uddannelses- og forskningssamarbejder med Østasiatiske lande.
- Grønland vil orientere sig om fredsforskningen i Japan til understøttelse af ønsket om lavspænding i Arktis.
- Grønland vil løbende konsultere med de asiatiske observatører til Arktisk Råd for at sikre gavn for Arktis.

Dyrkning af kartofler i Eqaluit Iluat, Sydgrønland *(allu design – Monika Brune)*

11. MULTILATERALT SAMARBEJDE OG DE INTERNATIONALE POLITISKE DAGSORDENER

Arktis

Når Arktis er på dagsordenen, skal Grønland deltage aktivt i relevante multilaterale fora, så vidt muligt i eget navn eller som centralt placeret eller ledende medlem af Kongeriget Danmarks delegation. Mange internationale dagsordener og politiske strømninger tager form og materialiseres i multilaterale organisationer og i det bredere internationale samarbejde. Grønland bidrager allerede og vil fortsætte med at berige med sit perspektiv i de internationale diskussioner. Med vor viden om eget land og Arktis, kan Grønland påvirke retningen på udviklingerne.

Grønland støtter op om og benytter andre arktiske fora udover Arktisk Råd. Grønland vil som arktisk land have indflydelse og bidrage til og berige det arktiske samarbejde og påtage sig sine forpligtelser. Det grønlandske bidrag til Arktisk Råd og andre fora er et arktisk samarbejdsbidrag fra et folk, der lever og ånder i Arktis og som vil samarbejdet. Grønland vil derfor arbejde på at sikre, at Grønland får sin egen parlamentariske repræsentation i Arctic Parliamentarians.

Grønland har deltaget i og bidraget til arbejdet i relation til Ilulissat Deklarationen fra 2008 og 2018. Det Arktiske Oceans fem kyststater; Grønland/Danmark, USA, Rusland, Canada og Norge, lovede hinanden via deklarationen at løse konflikter i Arktis gennem fredelige forhandlinger og efter FN's regelsæt — særligt FN's havretskonvention og styrke samarbejdet i blandt andet Arktisk Råd og FN's Søfartsorganisation, IMO. De fem kyststater bekræftede med deres underskrifter folkerettens principper og rammer for samarbejdet i og om det Arktiske Ocean — omhandlende maritim navigation, marint miljø, havforskning, beskyttelse af økosystemer, beskyttelsen af de lokale samfund og de oprindelige folk i Arktis og grænsedragningsforhandlinger baseret på data vedrørende kontinentalsoklerne. Ilulissat Deklarationen blev genbekræftet af de fem kyststater i 2018, hvor også Finland, Sverige, Island og oprindelige folks organisationer deltog. Grønland vil fortsætte med at arbejde ud fra disse principper.

Grønland er derudover part til en international aftale om at forhindre ureguleret fiskeri i det Centrale Arktiske Ocean. Aftalen blev underskrevet af ti stater i Ilulissat i 2018.

ICC

Grønland vil fortsætte med at støtte op omkring arbejdet i Inuit Circumpolar Council, hvor Inuit fra Chukotka, Alaska, Canada og Grønland samarbejder. Arbejdet i ICC er vigtigt for samarbejdet mellem Inuit i vores lande. ICC er med til at give en fælles stemme til Inuit i Arktisk Råd og på den internationale scene.

Nordisk Samarbejde

Grønland blev del af det nordiske samarbejde med Nordisk Råd og Nordisk Ministerråd i 1984. Vestnordisk Råd er et mellemparlamentarisk samarbejde, der blev grundlagt i Nuuk i Grønland i 1985, hvori Grønlands, Islands og Færøernes parlamenter deltager.

Grønlands nordiske engagement er koncentreret i tre fora: Nordisk Ministerråd (samarbejdsorgan for de nordiske regeringer, Naalakkersuisut), Nordisk Råd (parlamenternes organ, Inatsisartut),

Sandstenklipper nær Sillisit i Sydgrønland *(Visit Greenland – Aningaaq R. Carlsen)*

og Vestnordisk Råd (parlamentarisk samarbejde, Inatsisartut).

Det har værdi for Grønland at deltage i Nordisk Råds, Vestnordisk Råds og Nordisk Ministerråds arbejde, og være del af det nordiske netværk, hvor aktuelle politiske spørgsmål bringes til diskussion, og for at værne og udvikle de nordiske værdier, særligt når Grønland har medbestemmelsesret. Grønland vil prioritere områder, hvortil der dels er ressourcer til og gavn af samarbejder, og hvor Grønland anerkendes som et ligeværdigt medlem med tale- og stemmeret under eget flag og delegationer. Fora under det nordiske samarbejde, hvor Grønland ikke anerkendes direkte indflydelse, vil blive nedprioriteret. På ressortområder, hvor Grønland har ansvar, kan Grønland kun deltage, når formel medindflydelse haves.

- Grønland vil evaluere samarbejdet for at skabe mere klarhed over, hvorledes den nordiske indsats skal prioriteres. Grønlands deltagelse vil afhænge af den formelle medbestemmelsesret.

FN

Mange internationale politiske strømninger, globale bæredygtighedsindsatser og udviklinger introduceres, diskuteres, forhandles og vedtages i FN-regi. I New York gennemføres FN's Generalforsamling, FN's Sikkerhedsråds møder, samt løbende bilaterale og multilaterale diskussioner og forhandlinger i FN-sammenhæng. Ligeledes er det i FN-regi, at store dele af menneskerettigheds- og oprindelige folks rettighedsarbejdet foregår, samt afkoloniseringsprocesserne i Geneve såvel som i New York. Grønland har deltaget aktivt i tilblivelsen af FN's Deklaration for Oprindelige folks Rettigheder fra 2007. Historien har vist os, at det er nødvendigt at være til stede, hvis Grønland vil have og være sikker på, at vores stemme bliver hørt. Grønland vil orientere og involvere sig i de mest centrale multilaterale organer i verden, hvor det er muligt og ikke mindst relevant for Grønlands interessevaretagelse. Det er en indbygget konsekvens af **Intet om os, uden os**. Initiativer og beslutninger, som verdens nationer bliver enige om eller vedtager under FN, påvirker i sidste ende Grønland. Derfor vil Grønland engagere sig og forsøge at påvirke og bidrage med et grønlandsk perspektiv, herunder i bæredygtighedsmålene, både ved menneskelige og sociale mål, samt biodiversitets- og hav-agendaen. Grønland har således støttet, aktivt deltaget og bidraget til de globale forhandlinger om traktaten om biodiversitet udenfor national jurisdiktion, de såkaldte BBNJ-forhandlinger. Grønland vil fortsætte med at engagere sig i internationale miljø- og biodiversitetsforhandlinger.

Med tilstedeværelse i FN, vil Grønland tidligere kunne forberede sig på udviklinger og tiltag under FN, herunder FN-underorganisationer. Udviklingen i Grønland går hurtigt. Grønland vil sikre, at vi lever op til folkeretlige standarder og normer i vores udvikling. Grønland vil, hvor det er muligt, være med til at påvirke internationale diskussioner, hvor det vurderes hensigtsmæssigt.

En ordnet fremlæggelse af territoriale krav i henhold til FN's Havretskonvention og for FN's Havretskommission, samt efterfølgende grænsedragning i det Arktiske Ocean efter konstruktive fredelige diplomatiske forhandlinger, er af central vigtighed for Grønland og for samarbejdet i Arktis.

- Grønland støtter op om folkeretten, herunder menneskerettighedernes principper, oprindelige folks rettigheder, ligestilling, kvinders rettigheder, bæredygtighedsmålene, havretten, verdens afkolonialisering, demokrati og folkenes selvbestemmelsesret.
- Grønland støtter op omkring verdenssamfundets arbejde for at beskytte miljø, biodiversitet for verdens have og for at modvirke den globale opvarmning.
- Grønland vil under denne strategiperiode oprette en mission til FN i New York samt have en medarbejder udsendt i Geneve.

Uiloq Slettemark i skiskydning ved 2016 Arctic Winter Games i Nuuk *(Visit Greenland – Mads Pihl)*

EU

Grønland er ikke medlem af EU, men det er stadig vigtigt for Grønland at samarbejde med EU. Således har Grønland en mission i Bruxelles, og EU vil åbne et kontor i Grønland under denne strategis periode. Partnerskabssamarbejdet har ændret sig fra udelukkende at omhandle fiskeri og uddannelse, inklusive førskoleområdet, til nu at inkludere flere områder — tilpasset en foranderlig virkelighed, hvor EU har behov for et kontor i Grønland. Grøn Vækst er nu del af samarbejdet mellem EU og Grønland, herunder forskning, biodiversitet og at fremme udnyttelse af vedvarende energikilder. Vi skal ligeledes fortsætte og udvikle samarbejdet med EU indenfor råstofområdet. Samarbejdet blev i 2023 bekræftet på det politiske niveau med indgåelse af Aftalememorandummet mellem den Europæiske Union og Naalakkersuisut om et strategisk partnerskab for bæredygtige værdigkæder for råstoffer. Aftalememorandummet følges op med konkrete projekter mellem Grønland og EU.

Samarbejdet med EU er ligeledes ofte en indgangsvinkel for muligt bilaterale samarbejde med EU-medlemsstater, såsom Tyskland, Frankrig, Belgien, Nederland, Luxembourg, Spanien, Italien, Polen, Tjekkiet og andre.

- Grønland vil fortsætte det påbegyndte arbejde med at udvikle det bilaterale forhold med EU indenfor uddannelse, forskning og den grønne agenda.
- Grønlands og EU's samarbejde på råstofområdet er under udvikling.
- Sammenhængen mellem Grønlands og EU's handels- og fiskeriforhold skal overvejes.

Andre organisationer

Grønland vil fortsætte med at deltage i andre organisationer, såsom regionalefiskeriforvaltningsorganisationer som NEAFC, NAFO, NASCO. Grønland vil støtte og deltage i en eventuel fremtidig etablering af en arktisk højsøfiskeriforvaltningsorganisation gældende for det Arktiske Ocean.

Grønland vil løbende vurdere den internationale side af sine ansvarsområder, og sikre repræsentationen af Grønland internationalt.

- Grønland vil repræsentere sig selv på overtagne sagsområder, således at grønlandske interesser repræsenteres og forsvares internationalt med udgangspunkt i grønlandske forhold.

En gruppe eventyrere på indlandsisen *(Visit Greenland – Adam Lyberth)*

12. SIKKERHEDS- OG FORSVARSPOLITIK

Verden vil fortsætte med at forandre sig. Konflikter og uforudsigelige destabiliserende begivenheder opstår og foregår på måder, som indtil for nyligt var utænkelige. Menneskelige trusler har ikke længere altid uniformer og militære kendetegn på, men er nu fordækte aktioner, der rammer civil infrastruktur og kommunikation uden respekt for folkerettens rammer — også i vores del af verden. Grønland oplever også ondsindede cyberangreb og skal derfor beskytte kritisk civil infrastruktur bedre imod disse angreb. Grønland er derfor nødt til at styrke kapaciteten på dette område. Det er vigtigt at sikre, at ejerskabet, ansvaret for og kontrollen af samfundets grundlæggende kritiske infrastruktur altid ligger i Grønland. Grønland kan og skal ikke lade samfundets kritiske infrastruktur være ejet af udenlandske aktører. For samfundet og folkets sikkerheds skyld skal kontrollen med disse altid sikres i Grønland.

Konflikter og sikkerhedspolitiske forhold påvirker hele verden og kræver, at forholdsregler samt sikkerheds- og forsvarspolitiske beslutninger og positioner må tages — herunder i Grønland og Arktis, om vi vil det eller ej. Vi skal bidrage til disse diskussioner og beslutninger på kvalificeret vis. Derfor skal vi fra grønlandsk side styrke og engagere os.

Grønland står grundlæggende for demokrati, menneskerettigheder, respekt for folkeretten og folkenes selvbestemmelsesret. I en foranderlig verden må vi holde fast ved folkeretten, fred og orden i verdenssamfundet. Der er derfor lande, som vi i lighed med andre ligesindede lande af sikkerheds- og forsvarspolitiske grunde, vil have begrænsninger i samarbejdet med.

Sammen med vores nærmeste partnere og allierede, Danmark og USA, skal vi tage vores grundlæggende forholdsregler. Her er det også vigtigt at samarbejde med vores naboer Canada og Island. Alle medlemmer af NATO.

Denne tilgang er for, at Grønland kan fastholde lavspænding og fred. Det er en kvalificeret tilgang.

Med viden og samarbejde vil vi styrke dialogen for fred — og fastholde fredens stemme i andre lande. Vi må ikke være naive. Vi må dog heller ikke give op, når det kommer til fred. Vi skal se på og studere, hvorledes fred opretholdes og opnås andre steder i verden. I modsætning til mange andre regioner er Arktis ikke en region, som har set talrige krige. Tværtimod. Det er en region, hvor staterne i Arktisk Råd har oprindelige folks repræsentanter siddende med sig ved bordet med taleret, for anerkendelsen, dialogens og forståelsens skyld. Vi skal huske hvem vi er og hvad vores grundlæggende værdier er. Grønland vil derfor, gerne i samarbejde med eksterne bidragsydere, oprette et Fredscenter i Grønland med fokus på freden i Arktis. Viden om fred og dialogen om fred skal styrkes og oprustes. Samarbejde er en forudsætning for fred. Fred er en forudsætning for bæredygtig udvikling. Derfor skal vi støtte forskning om fred og have et center i Grønland.

Med rod i kolonitiden, har Grønland også historiske, kulturelle, familiemæssige, politiske og handelsmæssige forbindelser til Europa. Grønland har i århundreder fået sine forsyninger fra Europa, men vi skal ikke glemme, at dette blev afbrudt af en periode med forsyninger leveret af USA under 2. Verdenskrig. Krig og konflikt kan skabe afbrydelser, og verden er blevet et mere usikkert og ustabilt sted. Vi må ikke glemme historien.

I 2022 fik krigen atter sit tag i Europa. Rusland invaderede Ukraine. Det aggressive angreb på den suveræne stat, Ukraine, er et direkte brud på folkeretten og det ukrainske folks selvbestemmelsesret. Grønland har truffet beslutning om at tilslutte sig EU's sanktioner overfor Rusland. Den internationale orden må holdes til gavn for fred, stabilitet og forudsigelighed i det værdifulde internationale samarbejde. Grønland står sammen med de lande, der opretholder disse principper.

Grønland er del af den vestlige alliance via Kongerigets medlemskab af NATO. Grønland er repræsenteret med medarbejder i NATO ved en

Traditionel grønlandsk mad *(Visit Greenland – Peter Lindstrom)*

diplomat placeret i DANATO[1]. Derved styrker Grønland vidensniveauet om Arktis og Grønland i NATO, samtidig med, at vi holder os selv opdaterede. Grønland vil arbejde for at viden om, at Arktis har en særlig tradition for samarbejde imellem de arktiske folk, sikres i NATO — således at beslutninger og politikker tager højde for dette. I samme ånd, vil Grønland støtte, at grønlandske parlamentarikere, kan blive del af samarbejdet, NATO Parlamentarians, for at bidrage til de politiske diskussioner.

Grønland vil fortsætte med at samarbejde med Danmarks og USA's forsvarsmyndigheder, og særligt om den mest hensigtsmæssige måde hvorpå militære værn og installationer er til stede i Grønland. USA er nabo til Grønland og verdens førende supermagt og en vigtig allieret af Grønland. Grønland vil fortsætte forsvarssamarbejdet med USA, herunder i Permanent Committee, og om muligt intensivere kontakten med USA. Vi skal fastholde den positive dialog med ledelsen af Pituffik Space Base for lokale tiltag og samarbejder, og med Pentagon og den bredere amerikanske regering for mere omfattende tiltag og udviklinger. Grønland skal oprette en administrativ enhed, der er dedikeret til forhold i og omkring Pituffik, så grønlandske beslutningstagere får bedre mulighed for involvering og inddragelse vedrørende de baserelaterede forhold.

Grønland engagerer sig i Danmarks forsvarsforlig for at sikre den samfundsmæssige bæredygtighed i relation til nye tiltag. Grønland vil sikre den rette balance mellem militære forsvarskapaciteter og civile kapaciteter, overvågningskapaciteter, dual-use infrastruktur, hvor grønlandske selskaber kan udfylde roller. Her skal ligeledes tænkes ind, at lufthavnen i Kangerlussuaq fortsat skal anvendes. Sammen med vores partnere, vil Grønland arbejde for en transformation af beredskabet i Grønland (SAR) fra overvejende militær karakter til civil, ligesom vores naboer har tilrettelagt deres.

Grønland skal have udviklet et civilt beredskab, og udarbejdet flere beredskabsplaner i relation til kritisk infrastruktur og samfundet for på den vis at styrke samfunds- og forsyningssikkerheden. I den forbindelse vil Grønland hente inspiration og udbygge samarbejdet med eksempelvis Island og Canada. I Grønland har vi længe talt om det grønlandske folks manglende involvering i Sirius-patruljen og dermed opretholdelse af suveræniteten — det skal der ændres på. Grønland er nødt til at være mindre sårbar og generelt påtage sig et større ansvar. Som land skal vi gøre os mere robuste overfor uheld, ulykker og ondsindede angreb, og Grønland vil derfor arbejde for at deltage mere i suverænitetshåndhævelsen.

Ved en øget deltagelse vil Grønland også på andre områder kunne bidrage til GIUK-gabets[2] overvågning under hensyntagen til Grønlands målsætning om Arktis som lavspændingsområde. Vi skal bidrage med vores del for GIUK-gabets overvågning. Vi skal overvåge og ikke bidrage til et våbenkapløb i Arktis.

Det kan være nødvendigt at placere militære installationer eller baser ved civile samfund. Det kan sikre en bedre civil udnyttelse (bedre dual-use) af kapaciteter og servicering af installationerne fra det civile samfund. Dog ønsker Grønland som udgangspunkt ikke militære baser ved civile samfund, da civile samfund ikke skal ligge for tæt på mulige militære mål i tilfælde af konflikt. Grønland ønsker grundlæggende ikke øget militær tilstedeværelse, og at nye militære tiltag sker med udgangspunkt i bidrag til fastholdelse af lavspænding.

Alt andet lige, er Grønland imod, at ikke-arktiske landes permanente militære kapaciteter udvides i Arktis for ad den vej at bidrage til oprustning af Arktis. Det skal undgås. Grønland vil ligeledes opfordre til, at der blandt arktiske lande udvises tilbageholdenhed i relation til militær oprustning.

Det er afgørende, at Grønlands civile lokale beredskabsmæssige kapaciteter og kompetencer udvikles således, at det grønlandske folk er med til at tage medansvar for suverænitetshåndhævelsen, og at Grønland er med til at fastholde Arktis som en sikker og fredelig region. Opbygningen af

1 Danmarks Faste Repræsentation ved NATO

2 GIUK-gabet er en forkortelse for "Grønland, Island og United Kingdom-gabet". GIUK-gabet er en militær flådestrategisk passage.

Konfirmation i Nanortalik *(Visit Greenland – Mads Pihl)*

kompetencerne skal ske i tæt samarbejde med eksempelvis Arktisk Kommando, hvorved Grønland også kan bidrage med et større og mere indgående kendskab til forholdene i Grønland. Arktisk Kommando kan ligeledes lære af grønlandsk ekspertise i landet. Vi kender vores land og hav og vi kender vores forhold – vi ved når isen er blevet tyndere, og vi skal udnytte og udvikle vores evner til at finde nye veje. Vi skal være med til at løfte ansvaret — herunder indenfor search and rescue (SAR) og gerne sammen med partnere påbegynde udviklingen af egen fiskeriinspektion og kystvagtsvaretagelse i eget farvand. Vi skal udvikle vores SAR-kapacitet, så vi også i højere grad løfter ansvar i relation til internationale aftaler, som SAR-aftalen[3] underskrevet i sammenhæng med Arktisk Råds Ministermøde i Nuuk i 2011, samt andre aftaler lignende aftaler. **Intet om os, uden os**.

Der skal samarbejdes med kommunerne, brandvæsenerne, Air Greenland, Tusass og andre. Og vi er nødt til at diskutere hvor vidt vi skal udvikle og indføre værnepligt eller civil værnepligt i Grønland. Det vil være nødvendigt at hæve uddannelses- og kompetenceniveauet i samarbejde med andre lande for at opbygge civile strukturer og kapaciteter for et civilt beredskab, da vi er nødt til at forberede os til tiden med selvstændighed.

- Grønland vil stå sammen med de lande, der overholder folkeretten og respekterer folkenes selvbestemmelsesret.
- Grønland vil kompetenceopbygge, forberede sig og have beredskabsplaner for flere ulykkes- og ondsindede angrebsscenarier på kritisk infrastruktur og samfundet, for derigennem at styrke samfundssikkerheden.
- Grønland vil styrke sine kapaciteter for cybersikkerhed.
- Grønland vil deltage i Kongerigets forsvarsforlig og tage et medansvar omkring den generelle sikkerhedspolitiske situation i verden og Arktis. Grønland er derfor nødt til at opgradere sin sikkerhedspolitiske ekspertise og kapacitet.
- Grønland støtter, at grønlandske parlamentarikere kan blive del af NATO Parlamentarians samarbejdet.
- Grønland støtter dual-use infrastruktur, og særligt øget overvågningskapacitet, der ligeledes kan benyttes civilt, herunder til search-and-rescue.
- Grønland vil etablere en administrativ enhed, der er dedikeret til Pituffik Space Base-forhold.
- Grønland ønsker at etablere et Fredscenter, gerne i samarbejde med eksterne partnere, for at fremme viden om fred og styrke dialogen for samarbejde, lavspænding og fred i Arktis.
- Grønland vil internt diskutere indførelsen af værnepligt eller civil værnepligt i Grønland.
- Grønland vil arbejde for en etablering af civile beredskabskapaciteter og på sigt kystvagt. Grønland skal deltage i suverænitetshåndhævelsen til lands og til vands.
- Grønland vil forberede sig og tage forholdsregler for forsyningssikkerheden i en uforudsigelig verden.
- Grønland vil med tiden udvikle en stadig mere detaljeret sikkerheds- og forsvarspolitik.

3 SAR-aftalen/ SAR Agreement — "Agreement on Cooperation on Aeronautical and Maritime Search and Rescue in the Arctic"

Moskusokse om efteråret *(Visit Greenland – Adam Lyberth)*

13. AFSLUTTENDE BEMÆRKNINGER

Grønland i Verden — Intet om os, uden os er en ambitiøs strategi, der signalerer, at Grønland tager stilling og insisterer på sin internationale plads og deltagelse. Grønland har noget at bidrage med, og det er vigtigt, at Grønlands stemme bliver hørt og at vi varetager vores interesser og tydeliggør vores værdier. Samtidig er det en strategi, hvor vi fastlægger vores målsætninger om at udvikle vores forhold til vores nabolande, partnere og den internationale verden.

Udenrigshandlen er central for landets indtægter. Vi har selv ansvaret for det grønlandske samfund — ansvaret for forsyningssikkerhed, diversificering af vores markeder og sikkerhedspolitik. Ansvaret er politisk og det tager vi på os.

Strategien indeholder sikkerheds- og forsvarspolitik, som er præget af nutidens kompleksiteter, og som til stadighed skal tilpasses, men også udvikles i sin detaljeringsgrad og struktur. Den forpligter til nye tiltag, der i dag ikke eksisterer, og et ønske om ansvarspåtagelse i Grønland, som ikke er set før.

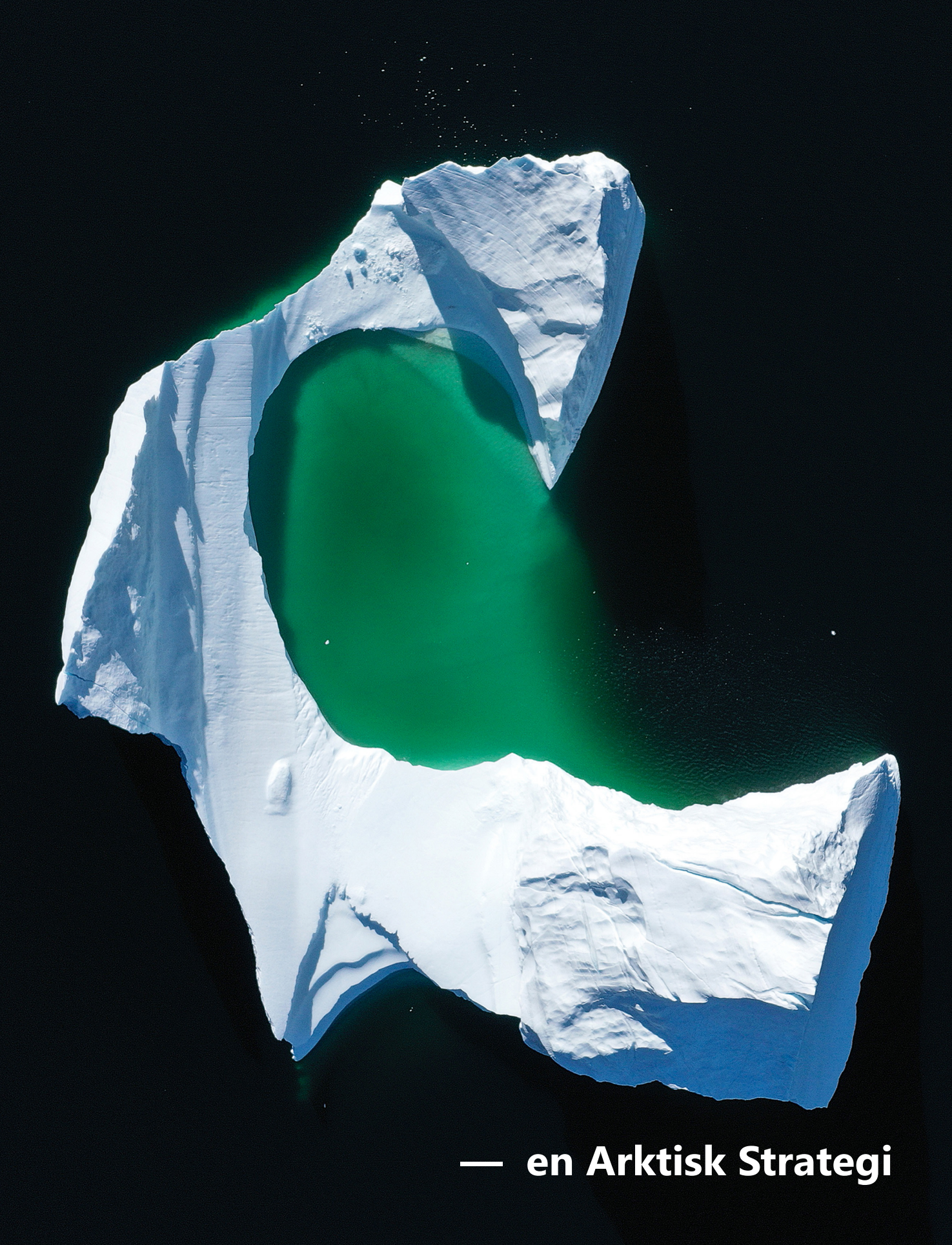
Strategien kræver en indsats fra alle ansvarlige repræsentanter for Grønland til at være til stede og bidrage med vores perspektiv. Særligt der, hvor der tales om Arktis og os. Det kræver flere ressourcer til Grønlands udenrigstjeneste og til den internationale indsats fra særligt Grønlands Selvstyres departementer til at føre strategien ud i livet.

Strategien skal ses som et værktøj til, at Grønland udvikler sin plads i verdenssamfundet og en dag vil kunne blive anerkendt som en stat og fuldgyldigt medlem af de Forenede Nationer. Set i det lys, vil Grønland fortsætte med at overtage kompetencer og styrke sin stadig mere selvstændige udenrigspolitiske og internationale profil.

Alle Inatsisartuts partier har bidraget til **Grønland i Verden — Intet om os, uden os**–strategien. Den afspejler vores værdier, vores kultur, vores målsætninger og hvad vi står for.

- At demokratiet og menneskerettighederne er centrale i alle relationer.
- At Grønland og Arktis er lavspændingsområde.
- At udgangspunktet er udviklingen af det grønlandske folk og derved udviklingen af levevilkårene for borgerne i Grønland.
- At alle relationer tager udgangspunkt i, at Grønland og det grønlandske folk er et selvstændigt folk og land.
- At alle relationer skal være løsningsorienterede.
- At vi står sammen med og samarbejder med de arktiske samfund.

Strategien kan udvikles ved nødvendigt behov, og er grundlæggende udtryk for et Grønland, der i samarbejde med andre udvikler sig hen imod selvstændighed.

— en Arktisk Strategi